

Прыходзька Пятро нарадзіўся 25.02.1920 г. у вёсцы Альшоў Хоцімскага раёна Магілёўскай вобласці ў сялянскай сям'і.

У 1936 г. працаваў кіраўніком спраў Хоцімскага райкама камсамола. Пасля заканчэння Магілёўскага газетнага тэхнікума (1938) - адказны сакратар Хоцімскай раённай газеты «Калгасная звязда». У 1939 г., пасля заканчэння Хоцімскай сярэдняй школы, паступіў у Камуністычны інстытут журналістыкі імя С.М.Кірава ў Мінску. У 1940 г. прызваны ў Савецкую Армію. Удзельнічаў у баях на Бранскім фронце, на Курскай дузе, у вызваленні Беларусі, Польшчы, у баях за Берлін, за вызваленне Прагі. У пасляваенны час (з 1947) працаваў у акруговай газеце «Во славу Родины» (Мінск), іншых ваенных газетах. У 1953 г. дэмабілізаваны. У 1956 г. скончыў Вышэйшыя літаратурныя курсы ў Маскве. Працаваў у часопісе «Беларусь» (1953-1954), газетах «Звязда» (1956-1957), «Літаратура і мастацтва» (1957-1961), на Мінскай студыі дакументальных фільмаў (1961-1966). У 1967-1971 гг. - рэдактар выдавецтва «Беларусь», у 1972-1979 гг. - старшы рэдактар выдавецтва «Мастацкая літаратура». Сябра СП СССР з 1947 г.

Узнагароджаны двума ордэнамі Чырвонай Зоркі, двума ордэнамі Айчыннай вайны II ступені і медалямі.

Першы верш надрукавала ў 1936 г. Хоцімская раённая газета «Калгасная звязда», у рэспубліканскім друку выступіў у 1937 г. (газета «Чырвоная змена»). Аўтар зборнікаў паэзіі «Голас сэрца» (1947), «Салдаты міру» (1951), «Ранак над Эльбай» (1952), «Пасля развітання» (1958), «Цёплы каравай» (1960), «Вішнёвы агонь» (1963), «Сонца раней узышло» (вершы і паэмы, 1967), «Калінавыя зоры» (вершы і паэма, 1969), «Прызнанне: Выбранае» (1970), «Не здадзеныя вышыні» (вершы і паэма, 1972), «На пераправе» (вершы і паэмы, 1974), «Лірыка» (1975), «Плацдарм» (вершы і паэма, 1978), «Лісты з паходаў» (выбранае, 1980), «Вячэрняя паверка» (вершы, балады, паэмы, 1982), «Парог памяці» (вершы, балады, паэмы, 1983), «Апаленыя вёрсты» (вершы, балада, паэма, 1986), «Водгулле грому» (1989), «Споведзь любові» (выбранае, 1990), «Па слядах маланкі» (1991), «Позняя восень» (вершы, паэмы, балады, 2001) і кнігі нарысаў «На новых землях» (з П.Багачанкавым, 1954). Для дзяцей выдаў зборнік вершаў «Сустрэча з маленствам» (1967), «Каляка-малыяка» (1981), «Сцяблінка» (1986), паэму «Сын камунара» (1973), «Бярозавы лісток» (2001).

Перакладаў творы паэтаў народаў СССР. Лаўрэат Літаратурнай прэміі СП БССР імя А.Куляшова (1985) за зборнік «Парог памяці».

Над катай адгрэмелі навальніцы,
Расла і папаўнялася сям'я.
Але я веру, жывучы ў сталіцы,
Што вёска зноў адродзіцца мая!

Дзе б ён ні быў яго заўсёды
цягнула ў родныя мясціны.

«На карце Беларусі ў вярхоўі
ракі Бесядзь, што бярэ пачатак
у нетрах Смаленшчыны, абапал
яе раскінуўся гарадскі пасёлак
Хоцімск — былое правінцыйнае
мястэчка.

Тут, у ціхім кутку беларускай
зямлі, далёка ад чыгунак, паміж
глухіх балот і лясоў да гарадско-
га пасёлка прытулілася мая
родная вёска Альшоў», — гаварыў
П. Прыходзька.

Дзяцінства яго было нялёгкім.
Ён вельмі рана страціў маці —
Марыю Яфімаўну. Яго бацька
Фёдар Савельевіч у той час быў
на грамадзянскай вайне (загінуў
у пачатку Вялікай Айчыннай
вайны). П. Прыходзька выхо-
ваўся пад наглядом дзедка і ба-
булі Пруднікавых.

Усё гэта П.Прыходзька апісаў
у вершы «Мой рэквіём».

Дваццаты год прагрукаў
капытамі

Па ўсёй крывёй залітай старане.
Не стала маці.

Дзед з бабуляй самі

Шчэ толькі месяцы лічылі мне.

Не бачыў я з калыскі, як у полі

Вярба раняла росы на труну.

Хавалі маці людзі з цяжкім болем,

Тых кленучы,

Хто пачынаў вайну.

А бацька?

Ваяваў салдатам дзесьці,

Застаўся удаўцом у час вайны.

З дзядулем, бабнай,

Каб далей крыж несці,

Мы засталіся гараваць адны...

У пачатковую школу пайшоў у

...Я служыў
свайму
роднаму
людду
з першых
дзён
маладосці
сваёй

сачыў за падзеямі, што адбыва-
ліся на Хоцімшчыне. Адресоўваў
чытачам наступныя радкі:

«Вельмі рады за ўсіх сваіх зем-
лякоў, іх поспехі ў працы і жыцці».

«Я вельмі шкадую, што не магу
прыехаць як раней, у Хоцімск,
наведаць родныя мясціны і сваіх
землякоў. Апошні раз быў тут у
1990 годзе, адзначаў сваё 70-
годдзе».

«Буду рады падтрымліваць з
вам сувязь да скону сваіх дзён».

Нягледзячы на ўзрост, на стан
здараўя П.Ф. Прыходзька не пакі-
даў справу, якой прысвяціў
жыццё. Кожны раз прапаноўваў
чытачам усё новыя творы.

Апошні ліст ад паэта рэдакцыя
атрымала ў жніўні мінулага года,
у якім гаварылася наступнае:

«Пасылаю вам новы верш, пе-
рапісаны ад рукі, бо тут, дзе я
зараз, няма пішучай машынкi. Я
сябе адчуваю цяжка хворым (пе-
ранёс чацвёртую ў жыцці апера-
цыю), але воль працую, не за-
бываю пра сваю малую радзіму.

Жадаю вам самага найлепша-
га ў жыцці і рабоце.

Ваш Пятро Прыходзька».

У 2001 годзе выходзіць асоб-
ным літаратурным выданнем
паэма «Дар князеўны». Гэта паэ-
ма пра паходжанне Хоцімска. Ён
хацеў, каб пра яго родны Хоцімск
ведала ўся Беларусь. Рукапіс гэ-
тай паэмы знаходзіцца ў гісто-
рыка-краязнаўчым музеі Хоцім-
скай сярэдняй школы №1, з якім
у яго былі добрыя адносіны.

Таксама ў музеі знаходзіцца
рукапіс, прысвечаны аднаўленню
Свята-Троіцкага сабора. У гэтым
саборы яго хрысціла маці Ма-
рыя з дзедам Яхімам.

П.Прыходзька з жонкай і дачкой.

вёсцы Елавец. Дзе яго першай настаўніцай была родная маці Аркадзя Аляксандравіча Куляшова — Кацярына Фамінічна. Потым Пятро Прыходзька ўсе годы ўспамінаў яе.

Астатнія гады свайго юнацтва правёў у вёсцы Ліпаўка і ў Хоцімску, дзе закончыў сярэдняю школу. Даглядала яго ў гэты час родная цётка Наталля Ігнатаўна Прыходзька. Яна заўсёды ганарылася сваім пляменнікам, што той той піша добрыя вершы.

Калі П. Прыходзька служыў у арміі і прыслаў ёй сваё фота, яна ўсім паказвала які стаў яе сын, бо называла яго заўсёды сваім сынам.

Пасля заканчэння школы ён паступіў ў Магілёўскі газетны тэхнікум. Закончыўшы яго вярнуўся дадому і больш года працаваў адказным сакратаром раённай газеты «Калгасная звязь»

«Да» (зараз «Шлях Кастрычніка»).

Свой першы верш «Станаўскі май» апублікаваў у гэтай газеце. Гэта здарылася ў 1936 годзе.

У 1939 годзе паступіў ў інстытут журналістыкі імя С.М. Кірава ў Мінску.

Але ў 1940 годзе ён быў прызваны ў армію, дзе яго застала вайна.

Пятро Прыходзька Вялікую Айчынную вайну прайшоў ад пачатку да канца, ад Сталінграда да Берліна. Служыў спачатку палітраком роты, потым сакратаром дывізіённай газеты. У 1943 годзе, калі пачалося вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў камандаванне і палітдадзел 81-й стралковай дывізіі даручылі яму пісаць баявую гісторыю часці.

Першы ордэн Чырвонай Зоркі яму ўручаў сам генерал-маёр А. А. Казаран.

Яго перапаўняла шчасце, калі вызвалілі родны Хоцімск.

Сорак трэці нам год на змярканні Лістападам дарогу ўсцілаў. Чуў я сэрцам Радзімы дыханне, Як Дняпро браў са зброяй ўплаў.

«Добры дзень, родная Беларусь! Мы прыйшлі. Мы вярнуліся да цябе. Прабач, што затрымаліся ў паходзе. Трэба ж было прайсці сотні, тысячы кіламетраў, каб вярнуцца назад. А якія гэта былі кіламетры — ты сама добра ведаеш, родная зямля. Нялёгка было табе. Нялёгка было і нам. Але мы падзелімся бядой, горам і славай», — пісаў у сваім дзённіку П. Прыходзька.

Яго дывізія адной з першых прыняла зводку савінфармбюро з загадам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага аб капітуляцыі Германіі. Прымаў зводку адказны сакратар дывізіённай газеты «Прывіт Родны» Пятро Прыходзька.

Нялёгка салдацкі шлях паэта за-

кончыўся ў Берліне.

Усё гэта ён апісаў у баладзе «Над апошнім полем боя».

Ты помніш, дружа? Мы з табою Пачулі светлым майскім днём, Як над апошнім полем боя Прагрукатаў першы весні гром...

...
І ў гэты дзень пад сонцам мая, Што мір планеце ўсёй прынёс, Мы сэрцам і душой прымаем Мільёнаў матак горач слёз. І як бы май з дняпроўскай стромы Ні заглядаў у вокны хат, Ніколі аддзяляць яго мы Не будзем ад святочных дат!

У пасляваенны час П. Прыходзька працаваў у акруговай газеце «Во славу Родины» горада Мінска, а таксама супрацоўнічаў з іншымі ваеннымі газетамі.

Увесь гэты час ён знаходзіўся на службе і дэмабілізаваўся толькі ў 1953 годзе.

Апошні зборнік вершаў, паэм, балад.

У гэты перыяд выйшлі яго зборнікі паэзіі «Голас сэрца», «Салдаты міра», «Ранак над Эльбай». Усе яны былі на ваенную тэматыку.

Ён не мог змірыцца з тым, колькі гора прынесла вайна ўсяму народу.

Працуючы ў часопісе «Беларусь», а потым у газетах «Звязда», «Літаратура і мастацтва» П. Прыходзька аб'ездзіў амаль увесь Савецкі Саюз. Усё ўбачанае ён адлюстравіў у сваіх вершах і паэмах.

У 1985 годзе П. Прыходзька стаў лаўрэатам Літаратурнай прэміі СП БССР імя А. Куляшова за зборнік «Парог памяці». Але дзе б ён ні быў, ён ўсёроўна памятаў аб сваім родным куточку — Хоцімшчыне.

Мой родны кут — Мой гарадскі пасёлак. Усю павагу аддаю яму. Іду сюды Па бальшаках, па сёлах З зімы — у лета, З лета — у зіму.

На працягу многіх гадоў вёў перапіску з рэдакцыяй раённай газеты «Шлях Кастрычніка» наш зямляк, беларускі паэт Пятро Фёдаравіч Прыходзька.

Кожнае пісьмо было прасякнута любоўю да сваёй малой радзімы. У многіх сваіх творах услаўляў родны сэрцу куточкі: в. Альшоў, р. Бесядзь, г.п. Хоцімск.

З цікавасцю П. Прыходзька

Старонку падрыхтавалі Канстанцін АНДРЭЎ і Аляксандр ЯРОМІН.

У музеі сярэдняй школы №1.

быў нялёгка: рана страціў маці, потым бацьку, прайшоў усю вайну, страціў жонку Зою Рыгораўну, дачку Людмілу, цяжка хварэў, перанёс некалькі аперацый.

«Але ж працаваць трэба, пакуль б'ецца сэрца», — пісаў паэт. 30 лістапада 2006 года Пятра Прыходзькі не стала.

... Я качу заўважаць, як на дол З дрэваў падае восень лістамі. І ўсё тое, што ззяе вакол, Бачыць толькі сваімі вачамі!

P.S. Выказваем шчырую падзяку настаўніку гісторыі і кіраўніку гісторыка-краязнаўчага музея САШ №1 Валянціне Іванаўне БАУРЫНАЙ за прадастаўленне матэрыялаў.